

Czíklo 29.
20. julija.

Bomhaj Bóh!

Létnik 12.
1902.

Ssy-li spéval,
Pilnje dželal,
Strówa cze
Sswójsny statok,
A twoj swyatok
Sradiu je.

Sa stav sprózny
Napoj mózny
Lubošez ma;
Bóh pak swérny
Psches spať měrny
Czerstwošez da.

Miech ty spéwasch,
Sswérne dželasch
Wschédne dny;
Dzeni pak swiaty,
Duschi daty,
Wotpocžni ty

S njebješ mana
Miech czi khmana
Žiwnošez je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wotschew cze!

F.

Szerbiske njedželske lopjeno.

Wudawa ho kóždu žobotu w Szmo lerjez knihicjischčeřni w Budyschinje a je tam sa schtvrtołetni pschedplatu 40 np. dostacéz.

8. njedžela po swj. Trojizi.

Rom. 6, 11.

Mějče ſo ſami ſa tych, ſo ſeže w hréchu morwi, ale žiwi Bohu w Chrystuſu Jeſuſu, naſchim Knjeſu."

Wſchitko, ſhtož na ſemi bywa a ſo hiba, je ſakonju naſtača a roſčenja vodežiſnjene. Pohladaj na móznu ſhtom, kač je tola naſtał a narostl ſ maleho ſymjenio-veho ſornjatka. Zyly ſhtom teži w ſymjenju a ničo ſo njepſchicžini; ale wón dyrbi ſo roſwiwacž a wuroſez do körjenjow, ſhtoma a króny. Pohladaj na muža w jeho ſyliuſczi, kač je wón naſtał a narostl ſ maleho džecža, kotrež je ſo junu wot macžernych rukow nožylo a kublalo. Zyly muž teži w džecžu a ničo ſo ſ wonka njepſchicžini, ale dyrbi ſo wuroſez a roſwiwacž w ſczerpliwoſczi. A kſchecžijan je tež ſhtom, plodženy pschi wódnych rěkach ſywateje kſchecženizy, a jeho ſnutſkowne žiwenje je kaž roſtlina, ſ Božeho ſlowa narocžena, kotrež körjenje, czelo a krónu dobywa. A kſchecžijan je tež džecžo, Bože džecžo, ſ bójſteho ſymjenja plodžene a ſ mlokom Božeho ſlowa naſycežene. Ale wón dyrbi ſo wuroſez a wudokonjež, tač doho hacž je jow na ſemi žiwý, a je ſakonju roſčenja podczíſnjeny kaž wſcho žiwenje.

W czim dha nětk wobſteji jeho naſtače a roſčenje? We wſchédnym wotemrjecžu hrécha, we wſchédnym ſtawaju ſ žiwenju. Kunje dokež je kſchecžijan psches wérni do Chrystuſa hréchej wotemrjeſ, dha dyrbi w možu teho tež wſchédniye wotemrweacž, a runje dokež je ſ Chrystuſom

psches wérni ſtamſ, teho dla dyrbi wſchédniye w nowym žiwenju kſodžiež.

Wſchitke bójſke bycze mjeſe jow delſtach ſchtalt roſče-ſija. Tač rucze hacž pschedstanjeſch ſo kſchecžijan czinicž, ſy pschedstał kſchecžijan bycž. Schtom, kotrež ujeroseže, wotemrjeſ, a džecžo, kotrež ſo ujerowiwa, ſo czini bědnik; kſchecžijan, kotrež wſchédniye w pokucze a wérje njepſchi-bjera, wotelbjera, hinje a ſlabnje. Schtóž ſo wot kapitala žiwi, tón rucze wokhudniye, a ſhtož na ſwojich droždžach ležo wostawa, tón wokiſali. Teho dla Luther praji: „Kſchecžijan je pshezo w hotowanju, nihdy w hotowoszeži.” Alle runje teho dla nježmě naſche hotowanje tu delſtach ſaſtač, nježmě wojowanje pschedciwo hrécham wotpocžowacž ani roſčenje duchowneho žiwenja ſo ſadžewacž. A tutaj dwaj kruhaj bliſko hromadu ſwiſujetaj: tón nowy czlowjek jenož tač wjèle rumu ſ wudokonjenju dobywa, hacž temu staremu czlowjeku ſo wotwojuje, a ſažo tón ſtarý czlowjek ſo jenož tač daloko ſačerja a pschedwinjuje, hacž tón nowy czlowjek mož dobywa ſ towařſtwa ſ Bohom. Wſmi ſebi pschedrunje na dubowych lopjenach w ſymje: kač ſteja tač ſučhe a ſwjadle a tola tač twjerdze na halosach. Symſke wichory duja a je tſchažu, ale te ſwjadle lopjena wostanu twjerdze. Hafle hdnyž naletniye ſlóncžko pschikhadža a jeho horzota dubowym ſhtom pschedzahuje, dha naſtawa hibanje a žiwenje hľuboko nutſkach, a hafle wubiwaze pupki wotſtorkuja ſwjadle lopjenka. Tač je w kſchecžijanu: Horzota Chrystuſoweje luboſcze, nowe czeridlo Ducha, kotrež ſtarý hréch w bójſkej možu pschedwinjuje, a kwětki a plody ſwja-teho Ducha to ſu, psched kotrežiš dyrbja czelne ſtutki

panycz. To su potajistwa śniutkownieho živjenja, kotrež so spochi jenož w pohrjebanju stareho a w stawaniu nowego człowjeka pokazuja.

Hamjeń.

Puczowanje po Božim piśmienje

abo

lajle myſzle nadendzech, Boże ſłowo czitaj.

Podawa ſwérny čitar „Pomhaj Bóh-a“.

(Potraczowanje.)

1. knihi Mójsiakowe, 39. stan.

12. A dokelž bęsche wona ſama tak naprawila, so dyrbiesche won bliſko pichi njej nimo hic̄, popadny wona jeho ſuſku. Alle won wostaji ſuſku w jeje ruzy a czeknij.

Josef wostaji ſuſku, ale ſakhowa dobre ſwēdomnie: Bóh budže jemu ſa to ſidżanu ſuſku daric̄.

III., 13—23. Wot Potifaroweje žony wobſkorženy, so je Josef chył jeje mandželsku ſwérnu rubic̄, pſchińdze Josef do jaſtwa, doby ſebi pak tež tu pſches Anjesowe żohnowanje njekhabla zu dowéru, so jemu jaſtwiſki dohladowať wſchēch jatych pod jeho roſkas dowéri.

13. Wuhladawſchi pak, so won ſwoju ſuſku w jeje ruzy wostaji a czeknij, a ſo ſo tak njechaſche ſ jeje wotpohladanjem ſaberač̄.

14. ſawola wona, so njemohl traſch won ju wobſkoržic̄, a ſo mohla ſo nad nim wjec̄ic̄, domsku czeleď a rjeknu ſi njej, roſhorzy ſo ſ ludanjom, jako by jeje mandželska czeſeſz byla podata do wulkeho ſtracha: Hleježe wſchaf, won je nam teho hebrejskeho muža pſchiwiedł, so by naſ, domsku knjeni, wohańbil. Won, tónle niſki a njehańbitu człowjek, wjedzizy, ſo ſym ſama, pſchińdze ſe mni; ja pak ſym woſala ſ hloſhom.

15. Wuhlyſchawſchi, ſo ſchkręzach a wołach, wostaji won ſwoju ſuſku pola mje a czeknij.

16. A wona połozi ſa dopokas jeho ſkōſeje jeho ſuſku pſchi ſebi, doniž jeho knies dom njepſchińdze, a prajesche ſi njemu runje te ſłowa.

17. A džesche: Hebrejski wotroc̄k, kotrehož ſy nam pſchiwiedł, pſchińdze ſe mni a chyſche mje wohańbic̄.

18. Alle hdyz ja ſwój hlob poſběhnych a wołach, wostaji won ſwoju ſuſku pola mje, kotrež móžesch tu hiſcheze wohladac̄, a czeknij.

19. Tako Josefowy knies ſkyscheſe ſłowa ſwojeje žony, kotrež jemu wona powjedaſche a džesche: Tak je mi twój wotroc̄k činił, roſhnēwa ſo won jara.

20. Ma to wsa Josefa jeho knies, kotrež mjeſeſche, dokelž bęſche nawjednik kralowskeje czelneje ſtraže, krajnemu jaſtwa dohladowac̄, a czizny jeho do jaſtwa, hdz̄ez bęchu kralowi jecži; tele jaſtvo bę ſi dohom dżel Potifarowego doma. A won bęſche tu ſi wopredka w hórkę kłodze: noſy bęchu jemu do drjewjaných rjadow ſputali, ſchiju a ruzy pak do ſeleſa kowali.

W domje bęſche Egyptowska žona woſebje czefczena, bóle dñzli muž. Tak je Potifar njuſowaný, ſo po woli ſwojeje žony czini. A dokelž ma Potifar nad Josefowym živjeniom roſkaſowac̄, czizny jeho do jaſtwa. Tam pak ſo njeje dale wjazy wo njeho poſtaral, ale je jeho podał „wyschſchemu w jaſtwe“, kotrež je ſa Potifara dohladowať.

21. Alle knies bę ſi nim, a poſhil ſwoju ſmilnoſeſz ſi njemu; a da jemu hnadiu namakac̄ pſched wyschſchi w jaſtwe,

22. ſo jemu do jeho ruki poda, drje wot teho ezaſa ſzem, hdyz njemjeſche wjazy Faraonowymaj dwórkimaj ſaſtojnifikomaj poſlužowac̄, wſchitlich jatych w jaſtwe; a wſchitko, ſchtož ſo tam czinjeſche, mjeſeſche ſo pſches njeho ſtaſz, po jeho roſkaſu a dohladom.

23. Pſchetož wyschſchi w jaſtwe ſo wo ničo njeſtarasche, dokelž mjeſeſche doſpolnu dowéru do Josefa, ſi kotrež bęſche Anjes. A ſchtož Josef czinjeſche, ſi temu da knies ſbože.

Hdzež je Bóh ſi hnadiu pſchitomny, tam ſpōnajesac̄ jeho bóry ſi jeho ſłowa abo ſi druhich ſnamjeniom.

40. stan.

Josef w ułozu je jaſtym i ich ſonu.

I. 1—23. Do kralowskeho jaſtwa, hdzež Josef jath ſedzi, pſchińdzeſtaj po někotrym ezaſu tež wyschſchi naliwať a wyschſchi

pſefar, kotrež ſtaj do Faraonoweje njehnady pſchischtaj, a Josef ma jmaj poſlužowac̄. Wonaj mataj w ſamej nozy kóždy woſebit, ale wulzy wažny ſón, a Josef wuſožuje jmaj jeju ſonaj, dokelž bę ſo do jeho poſceſiweje wutroby mudroſeſz profetiſteho ducha podnuriła. Kaž je won prajil, tak je ſo ſtalo: wyschſchi naliwař doſtanje ſwoje ſaſtojſtwo ſaſo, wyschſcheho pſefarja pak dojeduo po tſjoch dnjach na ſchibjeńzu. Tola wyschſchi naliwař ſapomni Josefa a njenaloži ničo ſa njeho pola Faraona.

1. A ſta ſo pak po tym, ſchtož nam 39. stan 7—20 powjeda, ſo ſo Egyptowskeho krala naliwař a pſefar pſchehręſchiftaj na ſwojim knjeſu, Egyptowskim kralu.

Narańſchi kralojo pſchiftaja ſebi črjodu naliwarjow, pſefarow a warjerjow. ſaſtojſtwo wyschſcheho kraloweho naliwarja bęſche tež pola Persiſkeho krala wulzy čeſczene, a jumu je ſo wone tež Nehemijaſej dowériło.

2. A Farao ſo jara roſhnēwa na ſwojeju wobeju dweju komornikow abo dwórkę ſaſtojnifikow: na wyschſcheho ſwojich naliwarjow, a na wyschſcheho ſwojich pſefarow.

3. A da jeju ſadźic̄ do jaſtwa w domje dworoweho wyschſcheho, hdzež ležachu kralowi jecži, a hdzež tež Josef ležesche.

4. A dworowy wyschſchi poſtaraj Josef, dokelž mjeſeſche ſaſo dowéru ſi njemu, hdyz bęſche ſo jeho preni hněw minyl, na njemu, ſo by ſo poſtaral, ſo ſo jmaj pſchitomne jaſtaranje doſtawa, a jumaj tak poſlužowal. A wonaj ſedzeſchtaj někotre dny, něhdze poł lěta jataj, a Josef mjeſeſche ſo nětko ſlepje, dñzli ſi wopredka.

Mózno, ſo njebi Potifar hižo ſi wopredka wéril, ſchtož bę jeho mandželska na Josefa ſrēčala, a ſo bę ſo jmaj ſebi wažil.

5. A mjeſeſchtaj wobaj dwaj ſón, naliwař a pſefar Egyptowskeho krala, w jenej nozy: kóždy mjeſeſche ſwój ſón, a kóždy ſón mjeſeſche ſwoju wažnoſeſz, ſchtož ſpōnachu je ſpodžiwnieje podobnoſeſe, hdz̄ ſebi ſwojej ſonaj na ranje ſdželiſchtaj.

Bywaju wſchelake ſony: Bože (stan 28, 12; 41, 17; Dan. 2, 28), čertowske (5. kn. Mójs. 13, 1; Jer. 23, 16; 27, 9), a w ſchēdne (préd. Sal. 5, 2): teho dla manu ſwóru roſdželiſc̄ a nimam ſwchē ſony po jenej měrje měričz.

Sſony, pſches kotrež Bóh po njewſchednym waſchnju ſwoju radu a wolu człowjekam ſdželi, ſu dwaje. Pak ſu wone ſjewjenja, bjeſe wſcheho dwela wot Boha płodžene, jako rěbl do njebieſ, kotrež je Jakub wo ſzne wohladal, a ſi temu Bóh ſam, kotrež je wohladal, a kotrež je jemu ſklub pſchilubil. Pak ſu wone poſylnjene a wurjadtne ſjewjenja tamneho potajneho ſacžuwanja, kotrež je w człowſkej duschi ſakhowane, a ſi kotrež ſo ſi ſobrasami, ſe wſchēdneho živjenja wutworjenymi, ſjewi, ſchtož ſo ji stanje abo ſchtož ſo něhdze daloko ſtawa a ju tola jima. Takiſtaj bęſchtaj ſonaj pſchidwórkę człowjekow. ſewaſt pak ſu ſony jenoz hraſtanja uſchich myſkow a ſniutkownych wobrasow bjeſe wſcheho ſwija, kotrež bęchu hižo do ſonjenja w duschi pſchirkę, a maya teho dla runje tak mało wažnoſty jako bludne rěče khorých w hěz̄y.

Pola ſancho luda stareho ſweta njebi živjenje w ſonach tak ſiwe kaž mjes Egyptowskim. Stawisny tuteho naroda ſu pſchirkę ſi někajkim nôznyim ſawěſhkom, pſches kotrež wuhladajch woſoby, pſchibójſe a ſeniske, ſpodžiwnie a ſaſhmjatane, a ſi nich wunurja ſo pyramidy, obeliski, ſſinki a hobriske ſwiatnizy jako poſtarwy je ſonow. Egyptowszy ſu, mož rjez, narod ſonow, czueſow a hudauežkow; tež Josefowy pſchilhad do tuteho kraja je ſo ſe ſonami ſapoczał a ſe ſonami dokonjal.

(Potraczowanje.)

Najlepsi pſcheczel.

Wonež Hańča bęſche ſchwalęža. Wona ſylo ſama w živjenju ſtejeſche, wona bęſche pěkna, dželawa, pobožna holza. Tejní pſcheczelio jej teho dla ſroſymili njebieſhu, hdyz ſo wona ſi rjanyh, ale lohkim njeſkeſeſzijanskim piſarjom L. ſlubi.

Na ſane napominanje wona poſluchała njebieſche, wona bęſche ſebi myſkila, ſo ſe ſwojej luboſcžu wſchitko pſchewinje. Alle czeſka ſrudoba pſchińdze. Tejní nawoženja, kotrež bęſche ſebi w druhim rieſeſe dželo pytał, bęſche jej piſał, ſo je ſlepje, ſlubjenje roſwjaſac̄, hac̄ lěta dolho čzaſac̄. Wona pak bęſche ſkyschała, ſo bęſche won bohatu holzu ſeſnal, kotrež chyſche ſebi jeho mjeſac̄.

Wona bęſche jeho ſprawnije a wutrobiuje lubowala. Nětko tu bęſchtaj, ſwoje ſchicze na blidze ležo, jeho wobras pſched ſobu; pierscheſen bęſche ſebi ſi poſta ſežahnyla a hórká ſrudoba ju tſchecze. Wona bu wſcha ſtyskniwa, ſo moħla wótiſje žałoſeſieſz.

Duž ho durje wocžinichu a žužodžina, dobra a pěkna žona, fastupi.

Wona wohlada wobras, pierschečeň, to ſrudne wobliczo a ſroshni, ſo běſche wſchitko tak pſchichlo, kaž běchu ſo bojeli.

Wona jměrom Žanži ruku na ramjo połoži a cžiſche praji:

„Tam horkach we njebjefkim raju
Mój najžwěrniſchi pſcheczel je;
Ja teho ſwěta falſchnoſež ſnaju,
Kíž ſprawných ludži ſlebacž chze;
Duž ſtajne rjeknu pſchi ſebi:
Jeſuž je pſcheczel nojlepſchi.“

Dale wona ničo njepraji, ale cžiſche woteúdže. Žanža čujeſche, ſo běſche to balsam na jejnu ramu. — Haj, nojlepſchi pſcheczel je w njebjefach.

Mandželski kſchiz.

Hdyž pſched woltar dwaj ſlubjenaj
Krejz džetaj ſebi ſbóžne „haj“ —
Sso jandžel ſ wychichich stronow bliži;
Tón ſe ſchlewjerjom pſchikryth
Dar njebjefki ma we ružy,
Kíž Boh ſam ſ njebja dele niži.

Hlej ſchlewjer, tón dar krywazy,
Kaſ luboſnje wón ſdebjeny
Te ſ róžemi a ſilijemi!
A hdyž jón jandžel wotſbehniſe,
Dha naſche wóčko wuhladniſe,
So róžach kſchiz wón njeſe ſ ſemi.

Wój lubaj pola woltaria,
Schto ménitaj, ſo ſnamjenja
Tón kſchiz, tak pſchynje ſwěnzaný?
Ach klyſchtaj, drohaj ſlubjenaj,
Kíž w luboſczi ſo horitaj:
Tón kſchiz je wamaj ſhotowaný.

O wjedžtaj, ſo kſchiz mandželſtwa
Wſchě woju hréchi moriež ma;
Wón duſchu wamaj ſwječicž ſměje.
Duž wſmitaj tón dar njebjefki;
Wſchaf w radoſeži a tylchnoſeži
Mér Boži wamaj ſ njeho fcžje!

K. A. Fiedler.

Židowska holza.

(Skóneženje.)

Léta běchu ſo minyše. Pſchekupz ſo ženje njeſajesche, ſo běſche ſebi tu židowsku holzu ſa žonu wſal, pſchetož mloda žona bu žwěrna, luboſcziwa mandželska a macž a ženje roſdžela nječiňeſche mjes jeho a ſwojini džecžimi. W towařtviſe běſche ſebi mandželska bórſy nahlaſnoſež dobyla pſches ſwoju pſcheczelniwoſež a cžihoſež, to cžim bôle, dokelž bu jeje ſempſchiindženje kručze potajne džeržane, tež hdyž jejny muž ſo do Němiskeje pſchekupz, daloko wot nehduscheje domiſny mandželskeje. Se ſwojim rjanym hložom ſawjeſeli ſwójbū a pſcheczelſtwo. Kóžde leto dowoli mandželski mlodej žonje ſtarſchich a pſchivuſnih wophtacž, kotsiž drje wjazh we wſkej haſh njebydlachu, kotsiž pak běchu tola w jara jednorých wobſtejnosczech ſiwi, ſ wjetſcha drje teho dla, dokelž ſo njechachu pſches njeprawe ſredki wobohacžicž, kaž to bohužel wjele židow a ſchecžianow pſchecžiwo ſwojemu ſwědominju cžini. Hodžiny ſaſowohladanja ſe ſtarſchimaj běchu wěſo pſchi wſchém ſwjeſelenju ſrudne ſa wſchech, kóždy cžujeſche, ſo jich hľubočka hľubina dželi. Tež ſmědžesche mloda macž džedej a wowži wnučki jenož na wobraju poſaſacž, a džecžom ženje nježo wo jich pſcheczelſtwo poſvědač. A pſchi tym wſchém lubowasche wona tych ſwojich, haj ſwój zhlý lud a cžerpiſeſche žaložniſe pod jeho hréchom. Wona pak tež wjedžeſche, ſo je hubjeny pſchillad, kotsiž ſchecžienjo dawachu, wulka wina ſtaženja Israela. Duž hdyž býchu ſo džecži praschale, ſchto ſu židži cžinili, ſo ſo tak jara hidža, by wona kħutne prajiſa: „Džatujče ſo Bohu lubemu ſknjeſej, ſo wam ſchecžianſkeju ſtarſcheju wobradži, kotařž wam wo tym ſbóžniku poſvedataj, a poſchecže ſa

wbohich židow, kotsiž jeho hiſheče ujeſnaja a ſa kotrejch je wón tola tež wumrjel.“ Potom pak by ſo mloda žona ſ klaverej ſydmala a ſe ſwojim kražnym hložom rjany pſalm ſpěvala ſ troſtej ſa ſwoju ſranjenu wutrobu. ſ ſwojeju ſtarſcheju duſchi pak połoži Bohu na wutrobu, pſchetož wona wjedžeſche, ſo kħutne kruče džerženje ſtarſch ludži ſ wérje wótzow pſched Bohom jara wjèle wjazh plaeži, hacž lohkoſmyjſlne pſcheczelſtwo ſ kħeſeſijanſtu, pſches cžož telko židow ſwoju a naſchu wéruru ponji. Wona ſo nadžiſeſche, ſo tych ſwojich horkach ſažo namaka, a dokelž běſche jejna wutroba ſ njebejſam wobroczena, tež to towařtſne ſiwiſenje, kotrež dyxbi ſtawa ſwojeho mandželskeho dla ſobu cžinicž, jeje duſchi njeſchloži. Na wopak pobožny duch jeje doma tež na druhich ſtutkuje, a mužowe ſamoženje jej ſ temu ſluži, hubjenſtvi wobracž. Ale cži, kotsiž ſvoje mlodej žonje ſawidža, njeptynu, ſo ma wona pſchi wſchém mandželskim ſvožu a pſchi wſchém macžeřnym wjeſelu tola horzo boleſče pſchecběžicž, kotrež jejny mandželski ſroſymicž ani dželicž ujemože. Duchowny pak ju tež nježwari, ſo pſcheczo hiſheče ſwój lud a tych ſwojich tak lubuje, wón ju wjèle bôle napomina, jich na dobroproſchazej wutrobie noſycež.

Do kwaſneho wěnza.

Na ſemi ſo hotuja
S wjeſeloſcžu kwaſhy,
Alle tu ſo minjeja
Bóry lóſchta cžafy.

Derje, ſo ſym proſcheni
Na kwaſ ſehnjecžowý,
Kíž we ſbóžnej wěcznoſeži
Pſcheczo budže nowy.

Jeho kwaſha, ſlubjenaj,
Njeſabudžtaj ženje,
Jeſuž wukupil je Waj',
Gſlužtaj jemu rjenje.

Wſchitko ſvoje ſańdže tu
Kucže na tym ſwěcži,
Dobre jenož wostanu
Wérne Bože džecži.

Hwěſdna nóz.

Hlej, kaf bluke myſle nóz we wutrobach mnichich cžlowjekow, a ſamo tež w twojej wutrobie, luby cžitarjo, dýs a dýs wubudžuje! Tu ſoleba ſiwiſenje do ujemožy ſe ſtrachom a ſlymi žonami, tam ujima ſpózne wóčko je kſchewjatym ſpanjom; tu haſcha nježmilne ſhwětloſež ſ wſchědnemu dželu, tam pſchikrywa ſ mielkom ſtutki ſloſtnikow. Nóz drac̄ci ſažne podobo běleho dnja ſ cžornym rubom a pjetni bojasne wutroby ſe ſcherjathym myſlemi. Koho by jejne wobliczo njeđopjelnilo na jeje ſotru, tu dołku ſmjertru nóz? Derje ſo praji, ſo pſcheczelniža žaneho cžlowjeka njeje; tola hidžerjow ma kóždy. — Wěſze pak ma nóz tež ſwoje ſaſlužby, kíž ji pſcheczelow dobywaju. Hlejče wſchaf, kaf ſemiske ſiwiſenje do ſpanja ſoleba, ſo býchu ſo poſhibanja njebejſich cželežow cžim jažniſho ſjewile! Hlejče, kaf ſemiju ſ merož ſe poſkojom wobdawa, ſo býchu ſo myſle cžim nutriňſho ſ ſybolazej wýhoſoſeži poſběhnyle! Kaž džen ſwoje džiwy na ſemi, tak wotkrywuje nóz ſwoje pod njebejſami; a blyſkozeja ſo jeje ſwězý prawje jažnie we wóčkomaj cžuečiweho cžlowjeka, dha ſo wutroba wěſze radoſcziwje ſ nozu ſpſcheczelci.

Schtóž chze zhlý ſwět lubowacž, dyxbi tež nad hwěſdnej nozu ſawyskač. Duž njepraj, pſcheczelniwý cžitarjo, ſo cži twoje fcžewaze ſiwiſenje wjeſela ſawidžu, hdyž cže nucžu, ſo by ſo we hwěſdnej nozu ras ſ njebju wobrocził a ſe wſchěmi myſlemi do ſamotneje dalokoſeže zuſyčh cželežow ponuril. Njepraj tež nichtó, ſo po ſpóznym džele a witanym ſwjetoku jeho žadoſcž ujima, ſebi ſ druhim ſtaroſčam hiſheče nowu wo hwěſdne njebjio cžinicž, ale ſo radſcho na wſchě lehnyč, ſ nadžiſu ſo wodžecž a derje ſpacž! Móžemy wſchaf wjeſele wuſnacž, ſo ſu ſſerbia hižo w ſtaſarſku lubowarjo a cžuečiwi wobſedžbowarjo hwěſdneho njebjia byli, kaž to ſ pſchichodneho pomjenowanja někotyrých hwěſdnow widžimy. Chzeſch, luby cžitarjo, tež ſwoju ſedžbliwoſež na rjenje wupryſheny ſtol ſtowicželový ſložicž, dha podaj ſo ſe mnu do hwěſdnej nozy,

so bych cze tak derje hac̄ samožu s jeje sybolathmi wobrasami sabawjal.

Njeměrnje wulka byla hwěsdow, njeprjadjne po njebju wuhyta, so twojimaj wocežomaj w jažnej noži pschedstawi. Lepšeho roſeſnawania dla ſu hwědny wot starodawnych čažow do wožebithch wobrash abo hwědnov ſrijadowane. Mjesh třeždeho hwědnu ſu pak runje tak wſchelakore kaž pschedmjetu, po kotrejž ſwoje pomjenowanja doſtachu. Wjele mjenow dopomnja na wěſty podawk je pschiroy, wjele ſažo na mythologiske podoby starých narauſhich ludow. Wot wſchitlích hwědnov połnózneho njebja je wulki mjedwiedz najspodžiwniſche; woſkebje jeho bydom najjažniſchich hwědow ſnaju Sſerbia tež pod mjenom „njebjefki wós“. Lohy ſo spôsuaje, kotre ſ nich mjedwiedzowý život a jeho wopuſch, abo kotre wóſne koleža a wojo tworja. Swježesli poſlednjej koležy psches runu ſmuhu a podlejschich tužamu wo pječorku k połnožy, to ſmějſch na jeje kónzu hwědu, ke kotrejž ſažo ſchěſcz podobnje, ale bliže ſteſtajanych kluscha, je to mały mjedwiedz. Namakana hwězka ſama ſewjerna abo polarna rěka. Wobej hwědnuje ſo wokolo njeje tak wobročatej, ſo ſo pódla ani njekhowatej ani njekhadzatej. S wotkal pak ſtaj mjeno doſtalej? Slož wóčko k nimaj! Njeſda ſo czi, jako bych u jimaj tam czeło a koſeže roſtle? Hlej, kaž ſo wopuſch a pajory hibač počinaju, kaž ſ hlowu tſchaſtej! Kajki to hlož, kiž hlyſchu? Njeje kaž mjedwiedzowý, klinči kaž cžlowjeſki, tak iſoržniſe, želiuviſe. Je mi, jako chyl ſo k rěči tworic a wo ſwojim ſrudnym pođendzenju powiedacž:

Nělaju mi wbohej wulki mjedwiedz, kotrejž ſo něhdyn w rjanej Arkadiji mjes wami, cžlowiſke džecži, ſivojeho živjenja wjeſzelach. Hlejče, lubosna Kalisto! woſlachu wſchitzu, hdyž ſ nanoweho ſenjanského hrada wuſtupich. Najmiliſchu ſuježnu nje zylí kraj khwalesche, a kohož ras poſtrovich, wobſvožich ſ dobom ſa jeho žive dny. Pschafleň a krožna powuſtežiwschi ſwoje mozy wykoyz cžiſtej Arthemidze poſwyczich a ſ prokom a ſukom ju pschewodžach na jeje hońtwach. — běch jejny statny lubuſch. Něhdyn ſo ſprózna wot dalokeho honjenja lehnych w ležu pod khlodní ſchtom, brhú ſebi połozivschi pod pōzežiwnu hlowu. A hlej, Zeus, wjeſch olympiſkeho raja, ſo mi pschiblizi w podobje mojebo bohovki a rubi mi wjeſzele a mér. Se ſylſowatym wóčkom jeno ſebi ſwérich k Artemidze ſo pschiblizecž. Tako pak lubeho ſynta Arkada woſkých, Here, njebjefka wjeſchowka a Zeuſowa mandželska ſe mni pschiftupi a roſhorjena w hněvje a ſawiszeži ſa rjane wložny nje hrabnywschi nje ſemi cžiſnu a do mjedwiedza pschewobroči. Tak bludžach pjanacze lét po ležach wokolo bjes nadžije, doniž hońtwarja njeſetkach. W nimi ſpôsnach ſivojeho ſynta, kiž o běda, ſ morjazej tělbu ſa ſwojeho macžerju honičz počza. Zeus mje wumóh pschedadžiwschi nje ſe žalocze ſeňſkeho živjenja do njebjeſkeje wyžokoſče, a pschiwda mi mojeho ſyna, jako maleho mjedwiedzo, ſa ſužoda. Ale Here w ſwojeho wježiwoſci hiſtce nje ſpokojna, poda ſo ſemi a proſhesche móřſkeho boha Okeana, ſo by namaj mucžne ſtavy w móřſkich žolmach wukupacž wobarał. Duž ſo ženje njenurimoj do ſchewjazeje hľubiny morja a naju dny ſu bjes ranja a wječora.

K.

Dobra rada.

Sy ſrudny, luby pschedzelo,
Dha radžu, ſo by modlik ſo;
Najtſchimicha ta ſrudoba
Psches modlitwu ſo pomjeniſha.

• Sy myſle dobrej, wjeſeſej,
Dha radžu, ſo by ſpěval ſej;
Wſcha naſcha radoſez wutrobna
Psches ſpěwanje ſo powjetſha.

Wſchelake ſ bliska a ſ daloka.

— Zyrkwiſke prjodſtejerſtwo w Budetezech je ſaúdzeniu ſrjedu knjeſa duchowneho Domaschku ſa fararia wuſwoliſo.

— Pobocžne Gustav-Adolfſke towarzſtvo ſa Budyskí wotrjeſ je na woſady proſliwi roſeſlało, ſo bych u ſo domjaze kolekty ſa evangeliſkych w roſpröſchenju ſberale. Njech tale proſtwa tež we wutrobach woſadnych živý woth'óž namaſka. „Cžiúmy dobrotu na wſchitlích ludžoch, najprjedy paſ na tymi, kiž naſcheje wěry ſu.“

— Wulku radoſez je po wſchej ſakſkej ſbudžilo to psche-

czelníwe pschijecze, kotrej je depuziſia evangeliſkeho duchownſtwa poſla noweho krala, Teho Majestosce ſrala ſurja namaka. Wón na pschedzelné waſchnje něhdze wotmolwi: „Wy móžecze dowěrjenje ſe mni měcž. To njeſju jenož ſlawa, ale wy budzecze tež ſkutki widžecž.“

— W Małej Suborniczh ſo wulka briketowa fabrika twari. Duž njebudža ſo wjazy briety ſ daloka do Budyských ſtron woſyč trjebacž.

— Khežor Wylem je na ſwojim pucžowanju do połnózneho morja dotalneho pschedzhydu franzowskeho ministerſtwa Waldeck-Rousseau na ſwojej lódzi powital. Wonaj mjeſechtoj doſloho pschedzelné roſryzenje. To tež ſažo na to poſkaſuje, ſo ſo naſch lubowanu khežor prózuje, pschedzelné ſwihowanje ſ Franzowſkej ſpêchowacž. To je wěſce ſwjeſzelaze. Sſnano tola ſkonečnje Franzoſojo staru myſl ſpuscheža, ſo chzedža ſo na naſchim ludu ſa počerjpene podleženje wježicž. Pschetož to móža ſebi tola roſpomniež, ſo niz naſch lud, ale ſo ſu woni tu wójnu ſapocželi, w kotrejž ſu podleželi, kaž běch ſo ſažlužili, hdyž tule njeprawu wójnu ſapocžachu.

K roſpominanju.

Zažne pschedzvědzenje w roſomje, zunja cžopłota we wutrobje, ſylnie a mudre ſkutkowanje w živjenju — to budž twoje kſchęſzijanstwo.

* * * Nicžo njeje tak ſachodne a * nicžo tak njeſachodne kaž naſche živjenje, pschetož wono je cžaž wuſhywanja ſa wěčnoſć.

Wón běſche wulki nabožinſki jebak, psches kotrehož je khléborom wuſyſcheny ſchlewieř wifasche, kaž wón praſeſche, ſe ſobucžucžom napſcheczo cžlowjekam, dokež njebych ſe blyſhczatý napohlad ſuſeſz móhli. Hdyž pak ſo ſchlewieř poſběhny, ſchtu běſche widžecž? Žyłe woblicžo połne žałozneho wuſhada. Tak pschindže hréch k cžlowjekam, ma tež woblicžo pschikryte ſe khlébornym ſchlewiejerom a ſchepze do wucha najkhlodſche ſlawa kaž najrjeñſcha hudyba: „Dowér ſo mi, ja tebje ſſebacž njemóžu, ja pschinjeſhu tebi najbohatsche wjeſzele, hlej, kaž bjecharje ſo ſybla, kaž ſu reje tak wjeſzele, kaž ſpodbobne ſu komorū a njepožcziwoſć“, ale o, hdyž ſo junkróz tón khléborny ſchlewieř poſběhnyje a wuſhadne woblicž hrécha je widžecž, potom ſo cžlowjek roſhvwětleny wot ſivojeho Boha wot njeho wotwobroči a ſawoſi: „Sběhn ſo wote njeje, ſatanje!“ Hebr. 3, 13.

* * * Tako Kolumbus 12. ſtobra * 1492 k jenej Bahamafej ſupje pschedzadže, pomjenowa tu ſupu k cžesceži ſenjowej San Salvador (hwjatý wumóžnik), džeržesche džakmu Božu ſlužbu a pastaji kſchijž.

Hdyž tón ſenje ſivoje žohnowanje da, budž ſa mało wjele.

* * * Saſtanjeſchli ty ſo ſtaracž, * potom ſapocžnje Jeſuš.

* * * Najwjažy cžlowjekow ſu tajzy hréchiniſy, kotsiž ſo ſwojich ſkutkow ujekaja, ale jenož jich ſežehwkom ſo boja a jim wučeknycž pytaja.

Daliſche dobrowólne dary ſa wbohe armeniſte ſyrotý:

S Vorschiſſeje woſady psches knjeſa fararia Krügarja.

† G. w K. psches jeho ſawostajenych . . . 100 hr. — np. Hnuth džak praſi w mjenje wbohich ſyrotow drohemu dobročelej do wěčnoſće.

Gólcž, redaktor.

„Pomhaj Boh“ njeje jenož poſla knjeſow duchownych, ale tež we wſchěch pschedzawarňach „Sſerb. Nowin“ na wſach a w Budyschinje doſtacž. Na ſchitwórce ſela placzi wón 40 np., jenotliwe cžiſla ſo ſa 4 np. pschedawaju.